

มองสิ่งซึ่งอยู่ใต้กันคนอื่นดีกว่ามองที่หน้าตา

..... ระเบียบ สำนัก

การที่หยิบยกเอาประเด็น "มองสิ่งซึ่งอยู่ใต้กันคนอื่นดีกว่ามองที่หน้าตา" มากล่าว อาจทำให้หลายคนเกิดความ รู้สึกว่า "ถือการขึ้นนำให้จับผิดคนอื่น" ซึ่งธรรมชาติของคนที่ยังมีกิเลสค่อนข้างหนาแน่นมองออกจากตัวเอง ทำให้เห็น ภาพอย่างนั้นเป็นธรรมดา จนกว่าจะถึงจุดทวนกลับจึงจะสามารถเห็นถึงอีกด้านหนึ่งได้ ส่วนผู้ซึ่งถึงแล้วเห็นแล้วย่อม มีเหตุผลช่วยเสริมให้ตนมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

บนพื้นฐานสังขารภายในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ จำเป็นต้องเรียนรู้จากของจริง เพื่อหวังให้แต่ละคน สามารถหยั่งรู้ถึงความจริงซึ่งปรากฏอยู่ในความลุ่มลึกให้สามารถเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นจนถึงที่สุด ในเมื่อธรรมชาติ ได้ให้มนุษย์มาอย่างหลากหลายและมีการอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ซึ่งกันและกันจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับแต่ละชีวิตเพื่อ หวังหยั่งรู้คุณค่าจากรากฐานตัวเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ธรรมชาติของแต่ละคนนับตั้งแต่เริ่มเติบโตขึ้นมา มักมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยด้านที่เป็นหน้าตา อีกทั้งยังสนใจ ตกแต่งแแต่มีสีเพื่อสนองความรู้สึกของตัวเอง แต่ก็ยังมีบางคนที่เอาใจคนอื่นร่วมไปด้วย ส่วนอีกด้านหนึ่งซึ่งควบคู่ กันมาอย่าง เป็นธรรมชาติก็คือ การปกปิดส่วนกันเอาไว้โดยถือว่าคือสิ่งที่ควรทวงแทนไม่ให้คนอื่นเห็น และมักกล่าว กันว่าคือ "อารยธรรม"

แต่ "คนหาใหม่" มีเพียงร่างกายหากมีรากฐานจิตใจ ซึ่งแท้จริงแล้วความสำคัญอยู่ที่ค้ำนี้เหนือค้ำอื่นซึ่งไ้กล่าวไว้ก่อน" เพราะพบความจริงว่ามีอิทธิพลกำหนดพฤติกรรมถึงกระบวนการของร่างกาย ให้แต่ละคนมุ่งมั่นสร้างสรรค์ คุณงามความดีหรือกระทำความชั่วร้ายได้ทุกรูปแบบ

ดังนั้น หากมองด้วยความเข้าใจถึงความจริงย่อมพบว่า ด้านของร่างกายนั้น ในที่สุดก็เปลี่ยนแปลงไปถึงจุด หมดสภาพไปอย่างไม่มีสิ่งใดหลงเหลือเป็นรูปแบบบนพื้นฐานเดิมต่อไปอีก ส่วนพฤติกรรมอันเกิดจากเงื่อนไขภายใน รากฐานจิตใจยังมีอิทธิพลถ่ายทอดไปสู่ชีวิตชนรุ่นหลังอย่างเป็นกระบวนการ ดังเช่นที่กล่าวกันว่า "ความคิดความเชื่อ เป็นสิ่งไม่ตาย" แต่ก็หาใช่ติดอยู่กับตัวบุคคลไม่

ดังเช่นที่มักนำเอาคำพูดจากผู้ใหญ่ในอดีตซึ่งกล่าวว่า "หากได้คิด หากชั่วได้ชั่ว" มาพูด ในเชิงน้อยใจหรือใน เชิงเสียดสีสังคมว่า "หากได้คิดที่ไหน หากชั่วได้คิดมีดไป" ซึ่งสะท้อนให้อ่านได้ถึงความรู้สึกว่า ยังคงยึดติดอยู่กับตัว เอง แสดงว่ายังไม่ไปถึงจุดที่ "เชื่อในสังขาร" ซึ่งผู้ที่เข้าถึงแล้วย่อมไม่ถือสา หากมองคนลักษณะดังกล่าวด้วยความ เข้าใจมากกว่า

ดังนั้น ถ้าคิดจะมองให้ลึกซึ้งถึงรากฐานเพื่อหวังเรียนรู้ถึงความจริง คงไม่น่าจะนำเอาสิ่งซึ่งเขียนไว้ใน วรรณคดีสองของ เรื่องนี้มามองโดยมุ่งความหมายไปยังด้านร่างกาย หากควรสานต่อไปถึงรากฐานจิตใจ เพื่อจะได้ มีโอกาสเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และถ้ามาถึงจุดนี้ได้คงขอฝากไว้ ณ ที่นี้ว่า หากสามารถมองเห็นภาพดังกล่าวจากตน เองได้ชัด ย่อมมองเห็นที่คนอื่นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างมีเหตุมีผลถึงซึ่งกันและกันด้วย

อนึ่ง ในช่วงหลัง ๆ การเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตได้ช่วยให้มองเห็นความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีกว่า "คนเป็นจำนวนมากมุ่งความสนใจขึ้นไปสู่ค้ำบน และยังพุดต่อไปอีกว่าถ้าสบโอกาสนักจะนำตัวเองเข้าไปให้เงื่อนไข หนักผูกติดอย่างผืนใจได้ยาก" อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติของชีวิตคน หากมุ่งให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้เรื่องราว- ของชีวิตคนอย่างต่อเนื่องย่อมพบความจริงว่า "ท่ามกลางความหลากหลาย แม้มองภายในกรอบของกระแสซึ่งมุ่งสู่ค้ำบน ย่อมมีธรรมชาติที่กระจายออกไปเป็นสองข้างอย่างอิสระ"

ดังนั้นการวิเคราะห์จากภาพรวมของ เรื่องนี้ เพื่อหวังเห็นความจริงได้อย่างชัดเจน ก่อนอื่นผู้นำวิเคราะห์ คงต้องมีรากฐานจิตใจเป็นกลางถึงระดับหนึ่งจึงจะเห็นได้ และพบว่า ชีวิตคนทั้งหลายที่อยู่ในกระแสซึ่งมุ่งสู่ค้ำบน ไม่ว่าจะขึ้นไปสู่ชั่วไหน น่าจะเชื่อได้ว่า "ความจริงแล้วก็คือภาพของทิศทางซึ่งมุ่งสู่ค้ำบนนั่นเอง"

และหากเข้าใจถึงสังขารดังกล่าวย่อมพบต่อไปอีกว่า "ไม่ว่าด้านใดด้านหนึ่ง แท้จริงแล้วหาใช่ว่าจะจะเป็น-

สิ่งมีชีวิตจริงจ้งให้ยึกถือได้ไหม" เนื่องจากวันนี้อยู่ด้านหนึ่ง ถ้าสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปอาจไปอยู่อีกด้านหนึ่งให้เห็นความจริงได้เช่นกัน ยังมีคนตกอยู่ในสภาพซึ่งคำกล่าวในอดีตกษัตริย์ทำให้คิดว่า**"เหยียบเรือสองแคม"** ย่อมอ่านได้ว่า คือชีวิตที่เปรียบเสมือน**"เรือขาดหางเสือ"** ทำให้เสี่ยงต่อการอัปปางเร็วขึ้นไปอีก

จึงสามารถนำวิเคราะห์โดยใช้หลักธรรมชาติได้ว่า ผู้ซึ่งสนใจมองขึ้นไปสู่ที่สูงเห็นอาการมองลงสู่ด้านล่าง คือผู้ซึ่งมีธรรมชาติที่ยังตกอยู่ในสภาพ**"ต้องการเปิดหน้าเปิดตาให้คนอื่นเห็น แต่ปิดบังสิ่งซึ่งอยู่ใต้กันตัวเองไว้"** และลงได้เป็นธรรมชาติย่อมไม่รู้สึกรู้ตัว ถ้าจะถามว่า**"มีอะไรอยู่ใต้กันก็คงตอบได้อย่างชัดเจนว่าคือกิเลส"** ยกเว้นผู้ซึ่งมุ่งมั่นทำงานจากรากฐานที่อิสระหรือเปิดกว้าง ทำให้เห็นธรรมชาติจากอีกด้านหนึ่งซึ่งมีคนอื่นมาสร้างความเติบโตให้ดังที่สังขธรรมได้ชี้ไว้ว่า**"จงเป็นผู้รู้เหตุรู้ผลว่า เรื่องใดเป็นเรื่องของเรา เรื่องใดควรเป็นเรื่องของคนอื่น"**

สังขธรรมของวิถีชีวิตคนผู้สนใจมุ่งลงด้านล่าง ย่อมมองเห็นความสำคัญของการมองย้อนกลับอย่างสานถึงซึ่งกันและกันเป็นธรรมชาติ และจากทิศทางด้านข้างย่อมมีทั้งด้านซึ่งแสวงหาข้อมูลร่วมกับด้านทบทวนตัวเองร่วมกันอยู่ โดยถือภาวะทบทวนตัวเองเป็นพื้นฐานของอีกด้านหนึ่ง จึงช่วยให้มองเห็นข้อมูลลึกซึ้งยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

หากความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติอยู่ภายในรากฐานมีอิสระย่อมรู้คุณค่าของการเรียนรู้จากทุกด้าน ดังนั้นวิถีชีวิตที่มุ่งลงด้านล่างย่อมไม่มองข้ามการทวนกลับขึ้นมามองด้านบนด้วย ทำให้พบความจริงว่า ผู้ซึ่งไม่ได้ขึ้นไปโดยมีธรรมชาติของคนอื่นแสดงความต้องการอย่างบริสุทธิ์ หากเป็นไปเพราะความสนใจจากตนเอง ย่อมมีสิ่งซึ่งซ่อนอยู่ภายใต้กัน และลงได้เป็นธรรมชาติในตนเอง ตัวเองย่อมมองเห็นได้ยากแม้คนอื่นช่วยมองก็อาจไม่ยอมรับความจริง

หากเข้าใจหลักธรรมได้ว่า การมีจุดยืนมุ่งลงด้านล่างอย่างชัดเจนเพื่อหวังเรียนรู้คุณค่าตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้นหาใช่เพียงมุ่งเรียนรู้จากรากฐานตัวเองด้านเดียว หากพึงต้องเรียนรู้จากสิ่งซึ่งแฝงอยู่ใต้กันของคนอื่นที่ยังคงมุ่งขึ้นด้านบนร่วมด้วย และนำมาสานถึงซึ่งกันและกันให้เป็นภาพที่สมบูรณ์ครบถ้วน ทำให้พบความจริงว่า**"หากไม่มีสิ่งนั้นย่อมมาไม่ถึงสิ่งนี้"**

การให้ความสำคัญเพื่อเรียนรู้ความจริงจากสิ่งซึ่งผ่านเข้ามาสู่วิถีชีวิตประจำวัน อย่างปราศจากความรู้สึกเลือกที่รักมักที่ชัง จึงน่าจะถือว่คือวิถีทางนำสู่การรู้ความจริงทุกสิ่งทุกอย่าง และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นน่าจะเห็นได้ว่าวิถีทางทั้งหมดช่วยให้ทวนกลับมาหยั่งรู้ความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานตนเองโดยที่มีเหตุมีผลชำระล้างทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเข้าไปแฝง รั้นอยู่ภายในให้เบาบางลงไปอย่างมีเหตุมีผลให้เชื่อมั่นได้อย่างแท้จริง.